

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 2/1978-79 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till landstinget med förslag till enskild årsstat för landskapet Åland under år 1979.

Landstinget har inbegärt finansutskottets yttrande över ovannämnda framställning.

Finansutskottet har i ärendet hört lantrådet Alarik Häggblom, finanschefen Åke Bamberg, utbildningschefen Lennart Winqvist, landskapsagronomen Jan Karlsson, landskapsforstmästaren Paul Holmfors, miljövärdintendenten Håkan Kulves samt, per telefon, verksamhetsledaren i landskapsföreningen Folkhälsan på Åland, Egon Häggblom.

I anslutning till framställningen har utskottet behandlat följande finansmotioner:

Ltm Nils Karlssons m.fl.finansmotion om att i enskilda medels årsstat för 1979 under 24.10.50 upptaget anslag avseende stödjande av åldringsvård ökas med 50.000 mk för understöd till kommuner som beviljar bidrag för vård av åldringar i deras hem. (Fin.mot.nr 47/1978-79).

Ltm Rodmar Söderlunds m.fl.finansmotion om att i enskilda medels årsstat för 1979 under 25.20.52 upptaget anslag för understöd till Kumlinge läkemedelsförråd ökas med 8.000 mk till 23.000 mk. (Mot.nr 48/1978-79).

Ltm Jan-Erik Lindfors m.fl.finansmotion om att i enskilda årsstaten för 1979 anvisas 57.000 mk för Landskapsföreningen Folkhälsans på Åland undersökning av hjärt- och kärlsjukdomar. (Mot.nr 49/1978-79).

Ltm Erik Sundbergs m.fl.finansmotion om att i enskilda medels årsstat för 1979 under 26.21. Ålands folkhögskola, upptages 290.000 mk för den planerade ombyggnaden av folkhögskolans kök. (Mot.nr 51/1978-79).

Ltm Stig Dahléns m.fl.finansmotion om att i enskilda årsstaten för 1979 anslaget under 26.10.51, Råntegottgörelse för studielån, höjes med 15.000 mk. (Mot.nr 50/1978-79).

Finansieringen av enskilda medels utgifter.

Landskapsstyrelsen redogör i framställningen utförligt för de finansiella svårigheterna beträffande enskilda medel. Förhållandet återspeglas även i finansutskottets ställningstagande till finansmotioner och utgifterna i övrigt. Sifferstaten är sålunda enligt utskottets förslag oförändrad i jämförelse med landskapsstyrelsens framställning. Förhållandet innebär bl.a. att flera anslag med socialanknytning minskats eller slopats. Även om dessa anslag varit relativt små, har de utgjort en välbehövlig komplettering till bidrag ur ordinarie medel. Om icke enskilda medel på annat sätt kan stabiliseras borde uträknade huruvida penningautomatmedlen i högre grad kunde utnyttjas för de ändamål för vilka anslagen nu slopats.

Såsom landskapsstyrelsen även framhåller har de förnämsta finansieringskällorna för enskilda medel en längre tid utgjorts av inkomsterna från landskapets jord- och skogsegendomar.

Beträffande skogsbruket konstaterar utskottet att avverkningen sker enligt tidigare uppgjorda skogshushållningsplaner. De minskade inkomsterna beror i huvudsak på nedgången i virkespriserna. Det finns enligt utskottets uppfattning ingen anledning att avvika från skogshushållningsplanerna, vilket endast troligen skulle hämma sig på längre sikt. Givetvis bör det oaktat alla möjligheter att genom ytterligare rationaliseringsåtgärder försöka öka nettointäkterna av skogsbruket.

Utskottet har även granskat arrendeinkomsterna från landskapets jordegendomar. Av allt att döma har vid avgörande av arrendeavgifternas storlek vid olika tidpunkter förelegat varierande bedömningsgrunder. Även om arrendeavgifterna icke i nämnvärd grad i detta nu kan påverka enskilda medels situation, borde landskapsstyrelsen granska arrendeifrågan och fastslå formerna för utarrenderingen och principerna vid fastställandet av arrendeavgifterna.

I övrigt nämner landskapsstyrelsen alternativa möjligheter för att förbättra enskilda medels ställning. I hög grad synes frågan vara beroende av finansieringen av Ålands folkhögskola och kan denna fråga lösas, torde detta innebära en lättnad för enskilda medel i övrigt. Utskottet förutsätter att landskapsstyrelsen snarast möjligt för landstinget kommer att föreslå åtgärder till förbättrande av enskilda medels finansiering.

Detaljmotivering.

=====

UTGIFTER

24 Ht. 10. BUDGETBYRÅN

24.10.50 Bidrag ur penningautomatmedel(r-f).

Ltm Nils Karlssons m.fl. finansmotion nr 47/1978-79.

Ltm Jan-Erik Lindfors' finansmotion nr 49/1978-79.

Båda finansmotionerna avser anslag vilka nära ansluter sig till de ändamål för vilka bidrag kan beviljas ur penningautomatmedel.

Beträffande finansmotionen nr 47/1978-79 konstaterar utskottet, att vården av åldringar är en kommunal angelägenhet, för vilken bidrag beviljas bl.a. till kommunernas hemsamariter. Den i finansmotionen nämnda formen utgör ytterligare en komplettering till hemsamariternas arbete.

Motionens förslag

är i och för sig ett bra alternativ och det är förståeligt att kommunerna satsar på denna typ av hjälp. Med beaktande av de olika vårdformer som redan förekommer, svårigheterna att från centralt håll avgöra bidragsbelopp och vilka som är berättigade till detta, har föranlett utskottet att föreslå förkastande av finansmotionen nr 47/1978-79.

Utskottet konstaterar emellertid samtidigt att de i förslaget till fördelning av penningautomatmedel för åldringsvård upptagna beloppet är obetydligt i jämförelse med anslagen för övriga ändamål. För lämpligbefunna åtgärder, där bl.a. stöd till pensionärsorganisationer bör kunna ifrågakomma, föreslås att landskapsstyrelsen utnyttjar 50.000 mark av de till landskapsstyrelsens disposition upptagna anslaget.

I finansmotionen nr 49/1978-79 föreslås 57.000 mark för stöd till Folkhälsan för slutförande av undersökning av hjärt- och kärlsjukdomar. Den i motionen nämnda undersökningen har utförts av Folkhälsan, som på basen av undersökningen anser sig ha fått fram det primärt eftersträfvade resultatet. Från föreningens sida har sålunda icke anslag begärts för i motionen nämnd databehandling av undersökningen. Utskottet bedömer på basen av tillbudsstående uppgifter, att materialet är så pass intressant att undersökningen ur allmän hälso- och sjukvårdssynpunkt borde fullföljas. Med beaktande härav borde icke undersökningen bekostas ur enskilda medel, varför utskottet föreslår förkastande av finansmotionen nr 49/1978-79.

25 Ht.

20. BYRÅN FÖR HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSÄRENDEN

25.20.52

Landskapsunderstöd för Kumlinge läkemedelsförråd.

Ltm Rodmar Söderlunds m.fl. finansmotion nr 48/1978-79.

Avvecklingen av läkemedelsförrådet i Kumlinge innebär en betydande försämring, åtminstone för servicen i Kumlinge och till någon del Brändö. Indragningen av sådana servicepunkter som läkemedelsförrådet går i motsatt riktning till andra åtgärder, som strävar till bibehållande av ett livskraftigt samhälle i skärgården. Detta förhållande har uppmärksamrats bl.a. i förslaget till en allmän rikslag om skärgården. Förverkligas däri framförda förslag skulle läkemedelsförrådet troligen kunna

stöda med ordinarie medel. Det vore i sådant fall obetänksamt att nu slopa bidraget som uppenbarligen skulle betydan en definitiv avveckling av läkemedelsförrådet. Landskapsstyrelsen bör enligt utskottets åsikt redan till landstingets session i mars ha möjligheter att få klarhet i om bidrag kan beviljas enligt den kommande skärgårdslagen. Samtidigt borde även utrönas huruvida läkemedelsförrådet skulle kunna stödas med anslag ur penningautomatmedel.

26 Ht. 10. ALLMÄNNA BYRÅN
26.10.51 Räntegottgörelse på studielån.

Ltm Stig Dahléns m.fl. finansmotion nr 50/1978-79.

På grund av enskilda medels ansträngda läge har utskottet beslutat föreslå förkastande av motionen om höjning av anslaget.

26 Ht. 21. ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA
(26.21.75) Projektering av köksombyggnad.

Ltm Erik Sundbergs m.fl. finansmotion nr 51/1978-79.

Utskottet konstaterar, liksom landskapsstyrelsen, att utan en lösning av enskilda medels finansiering i dess helhet eller till den del det gäller Ålands folkhögskola, saknas förutsättningar att under år 1979 förverkliga en ombyggnad av köket. Utskottet hänvisar även till framställningen i allmänna motiveringen.

Med hänvisning till det ovan sagda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte antaga landskapsstyrelsens förslag till enskild årsstat för landskapet Åland under år 1979 samt bemyndiga landskapsstyrelsen att upptaga för budgetens förverkligande erforderliga lån.

Mariehamn den 2 januari 1979.

På finansutskottets vägnar:

Knut Mattsson
ordförande

Henrik Gustafsson
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Mattsson, viceordföranden Wiklöf, ledamöterna Elmer Jansson, Rodmar Söderlund och Torvald Söderlund.